

פרשת יתרו – ראשון

יח ^(א) וַיִּשְׁמָע יִתְרוֹ כֹּהֵן מִדִּין חֹתֵן מֹשֶׁה אֶת־כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה אֱלֹהִים לְמֹשֶׁה וּלְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ כִּי־הוֹצִיאָהוּ יְהוָה אֶת־יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם:

א וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ רֹבֵא דְמִדְיָן, חֲמוּהִי דְמֹשֶׁה, יֵת כָּל דְּעֵבֵד יִי לְמֹשֶׁה, וּלְיִשְׂרָאֵל עַמִּיה: אַרִי אִפִּיק יִי יֵת יִשְׂרָאֵל, מִמִּצְרַיִם.

כס"א < וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ: מַה שְּׁמוּעָה שָׁמַע וּבָא קָרִיעַת יָם סוּף וּמִלְחַמַת עַמְלָק: יִתְרוֹ: שָׁבַע שְׁמוֹת נִקְרְאוּ לוֹ רַעוּאֵל יִתְרוֹ חֹבֵב חֵבֶר קִנִּי פוּטִיָאֵל (מְכִילֵתָא) יִתְרַע"ש שְׁיִתֵּר פֶּרֶשׁ אַחַת בַּתּוֹרָה וְאַתָּה תַּחֲזֶה. יִתְרוֹ לְכַשְׁנַתְגִּיר וְקִים הַמִּצְוֹת הוֹסִיפוּ לוֹ אוֹת אַחַת עַל שְׁמוֹ. חֹבֵב שְׁחָבֵב אֶת הַתּוֹרָה וְחֹבֵב הוּא יִתְרוֹ שְׁנַא' מִבְּנֵי חֹבֵב חוֹתֵן מֹשֶׁה. וַיֵּ"א רַעוּאֵל אָבִיו שֶׁל יִתְרוֹ הִיָּה וּמַה אוֹמֵר וּתְבַאֲנָה אֶל רַעוּאֵל אָבִיהֶן שֶׁהִתִּינוּקוֹת קוֹרִין לְאָבִי אָבִיהֶן אָבָא. בְּסִפְרֵי: חֹתֵן מֹשֶׁה: כָּאֵן הִיָּה יִתְרוֹ מִתְכַּבֵּד בְּמֹשֶׁה אֲנִי חוֹתֵן הַמֶּלֶךְ וְלִשְׁעֵבֶר הִיָּ מֹשֶׁה תוֹלָה הַגְּדֻלָּה בְּחֻמְיוֹ שְׁנַאֲמֵר וַיֵּשֶׁב אֶל יִתְרֵי חוֹתְנוֹ: לְמֹשֶׁה וּלְיִשְׂרָאֵל: שָׁקוּל מֹשֶׁה כִּנְגֵד כָּל יִשְׂרָאֵל: אֵת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה: לָהֶם בִּירִידַת הַמָּן וּבִבְאֹר וּבַעֲמָלָק: כִּי הוֹצִיאָהוּ יְהוָה: זֹו גְדוּלָּה עַל כָּלָם (מְכִילֵתָא):

כב) וַיִּקַּח יִתְרוֹ חֹתֵן מֹשֶׁה אֶת־צִפְרָה אִשְׁתּוֹ מֹשֶׁה אַחֵר שְׁלוחִיהָ:

ב וּדְבַר, יִתְרוֹ חֲמוּהִי דְמֹשֶׁה, יֵת צִפּוֹרָה, אֶתֶת מֹשֶׁה בֶּתֶר, דְּשִׁלְחָה.

כס"ב < אַחֵר שְׁלוחִיהָ: כְּשֹׁאֲמֵר לוֹ הַקִּב"ה בְּמִדְיָן לֵךְ שׁוּב מִצְרִימָה וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת אִשְׁתּוֹ וְאֵת בָּנָיו וְגו' וַיָּצֵא אֶהֱרֹן לְקִרְאָתוֹ וַיִּפְגְּשֻׁהוּ בְּהַר הָאֱלֹהִים. אָמַר לוֹ מִי הֵם הַלָּלוּ אָמַר לוֹ זֹו הִיא אִשְׁתִּי שְׁנַשְׁאֲתִי בְּמִדְיָן וְאֵלּוּ בְנֵי. וְאָמַר לוֹ וְהִיכֵן אַתָּה מוֹלִיכֵן אָמַר לוֹ לְמִצְרַיִם. אָמַר לוֹ עַל הָרָאשׁוֹנִים אָנוּ מִצְטַעְרִים וְאַתָּה בָּא לְהוֹסִיף עֲלֵיהֶם אָמַר לָהּ לְכִי לְבֵית אָבִיךָ נָטְלָה שְׁנֵי בָנֶיהָ וְהִלְכָה לָהּ:

כג) וְאֵת שְׁנֵי בָנֶיהָ אֲשֶׁר יָשָׁם הָאֶחָד גֵּרְשָׁם כִּי אָמַר גֵּר הָיִיתִי בְּאֶרֶץ נִכְרִיָּה:

ג וַיֵּת, תִּרְיִן בְּנֵהָא: דְּשׁוּם חַד, גֵּרְשׁוּם אַרִי אָמַר, דִּיר הוּיֵתִי בְּאֶרַע נִכְרָאָה.

כד) וַיִּשֶׁם הָאֶחָד אֱלִיעֶזֶר כִּי־אֱלֹהֵי אָבִי בַּעֲזָרִי וַיַּצִּלְנִי מִמַּחֲרֵב פְּרַעְיָה:

ד וְשׁוּם חַד, אֱלִיעֶזֶר אַרִי אֱלֹהִיָּה דְאָבָא הוּא בְּסַעֲדִי, וְשִׁיזְבִּנִי מִמַּחֲרֵב דְּפִרְעָה.

כס"ד < וַיַּצִּלְנִי מִמַּחֲרֵב פְּרַעְיָה: כְּשֹׁגְלוֹ דְתֵן וְאָבִירָם עַל דְּבַר הַמִּצְרִי וּבִקֵּשׁ לְהַרְגוֹ אֶת מֹשֶׁה נַעֲשֶׂה צֹארוֹ כְּעַמּוּד שֶׁל שֵׁשׁ (מְכִילֵתָא):

כה) וַיָּבֹא יִתְרוֹ חֹתֵן מֹשֶׁה וּבָנָיו וְאִשְׁתּוֹ אֶל־מֹשֶׁה אֶל־הַמִּדְבָּר אֲשֶׁר־הוּא חֲנֹה שֵׁם הַר הָאֱלֹהִים:

ה וְאַתָּא יִתְרוֹ חֲמוּהִי דְמֹשֶׁה, וּבְנוֹהִי וְאַתְתִּיהָ לֹות מֹשֶׁה: לְמִדְבָּרָא, דְּהוּא שְׂרִי תַמָּן לְטוֹרָא דְּאַתְגָּלִי עֲלוּהִי יִקְרָא דִיִּי.

כס"ה < אֶל הַמִּדְבָּר: אֵף אָנוּ יוֹדְעִים שֶׁבְּמִדְבָּר הִיָּה אֵלָא בְּשִׁבְחוֹ שֶׁל יִתְרוֹ דְּבַר הַכְּתוּב שֶׁהִיָּה יוֹשֵׁב בְּכַבּוּדוֹ שֶׁל עוֹלָם וְנִדְּבּוֹ לְבוֹ לְצֹאת אֶת הַמִּדְבָּר מְקוֹם תַּהוֹ לְשִׁמוּעַ דְּבַרֵי תוֹרָה:

כו) וַיֹּאמֶר אֶל־מֹשֶׁה אֲנִי חֲתָנְךָ יִתְרוֹ בָּא אֵלַיךְ וְאַשְׁתֶּךָ וּשְׁנֵי בָנֶיהָ עִמָּה:

ו וְאָמַר, לְמֹשֶׁה, אָנָּא חֲמוּךְ יִתְרוֹ, אֶתִּי לֹותְךָ; וְאַתְתָּךְ וּתְרִינִי בְּנֵהָא, עִמָּה.

כס"ו < וַיֹּאמֶר אֶל מֹשֶׁה: ע"י שְׁלִיחַ: אֲנִי חֲתָנְךָ יִתְרוֹ וְגו': אִם אֵין אַתָּה יוֹצֵא בְּגִינִי צֹא בְּגִין אֲשֶׁתְּךָ וְאִם אֵין אַתָּה יוֹצֵא בְּגִין אֲשֶׁתְּךָ צֹא בְּגִין שְׁנֵי בָנֶיהָ (מְכִילֵתָא):

כז) וַיַּצֵּא מֹשֶׁה לְקִרְאָת חֲתָנּוֹ וַיִּשְׁתַּחֲוּ וַיִּשְׁקֻלוּ וַיִּשְׁאֲלוּ אִישׁ־לְרַעְיָהּ לְשָׁלוֹם וַיָּבֹאוּ הָאֵהָלָה:

ז וּנְפַק מֹשֶׁה לְקִדְמוֹת חֲמוּהִי, וּסְגִיד וּנְשִׁיק לִיָּה, וּשְׁאִילוֹ גִבֵּר לְחִבְרִיָּה, לְשָׁלָם; וְעָאֵלוּ, לְמִשְׁכַּנָּא.

כס"ז < וַיַּצֵּא מֹשֶׁה: כְּבוֹד גְּדוֹל נִתְכַּבֵּד יִתְרוֹ בְּאוֹתָהּ שְׁעָה כִּיּוֹן שְׁיִצֵּא מֹשֶׁה יֵצֵא אֶהֱרֹן נָדָב וְאַבִּיהוּא וּמִי הוּא שְׂרָאָה אֶת אֵלּוּ יוֹצֵאִין וְלֹא יֵצֵא: וַיִּשְׁתַּחֲוּ וַיִּשְׁק לּוֹ: אֲנִי יוֹדַע מִי הַשְׁתַּחֲוָה לְמִי כְּשֶׁהוּא אוֹמֵר אִישׁ לְרַעְיָהּ מִי הַקְרוּי אִישׁ זֶה מֹשֶׁה שְׁנַאֲמֵר וְהָאִישׁ מֹשֶׁה (מְכִילֵתָא):

כח) וַיִּסְפֹּר מֹשֶׁה לְחֲתָנּוֹ אֶת־כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה לְפָרַעְיָה וּלְמִצְרַיִם עַל אוֹדַת יִשְׂרָאֵל אֶת כָּל־הַתְּלָאָה אֲשֶׁר מָצְאָתֶם בְּדֶרֶךְ וַיַּצִּלְם יְהוָה:

ח וְאַשְׁתַּעֲי מֹשֶׁה, לְחֲמוּהִי, יֵת כָּל דְּעֵבֵד יִי לְפִרְעָה וּלְמִצְרַאִי, עַל עֵיסַק יִשְׂרָאֵל: יֵת כָּל עֶקְתָּא דְּאַשְׁכַּחַתְנוּן בְּאוֹרְחָא, וְשִׁיזְבִּנּוּן יִי.

כס"ח < וַיִּסְפֹּר מֹשֶׁה לְחֲתָנּוֹ: לְמִשׁוֹף אֶת לְבוֹ לְקָרְבוֹ לַתּוֹרָה (מְכִילֵתָא): אֶת כָּל הַתְּלָאָה: שְׁעַל הָיִם וְשֶׁל עַמְלָק (מְכִילֵתָא): הַתְּלָאָה: לְמִ"ד אֶל"ף מִן הַיִּסּוּד שֶׁל תְּבֵה וְהַתִּי"ו הוּא תְּקוּן וַיִּסּוּד הַנוּפֵל מִמֶּנּוּ לְפָרְקִים וְכֵן תְּרוּמָה תְּנוּפָה תְּקוּמָה תְּנוּאָה:

כט) וַיַּחֲדֵי יִתְרוֹ עַל כָּל־הַטּוֹבָה אֲשֶׁר־עָשָׂה יְהוָה לְיִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הֲצִילוֹ מִיַּד מִצְרַיִם:

ט וַחֲדִי יִתְרוֹ עַל כָּל טְבַתָּא, דְּעֵבֵד יִי לְיִשְׂרָאֵל: דְּשִׁיזְבִּנּוּן, מִיָּדָא דְּמִצְרַאִי.

כס"ט < וַיַּחֲדֵי יִתְרוֹ: וַיִּשְׁמַח יִתְרוֹ זֶהוּ פְּשׁוּטוֹ. וּמִ"א נַעֲשֶׂה בְּשָׂרוֹ חֲדוּדִין חֲדוּדִין מִיָּצֵר עַל אָבוֹד מִצְרַיִם הִיָּנוּ דְּאָמְרִי אֵינְשֵׁי גִיּוֹרָא עַד עֲשָׂרָה דְּרִי לֹא תְּבַזִּי אֲרַמָּאָה בְּאִפִּיה: עַל כָּל הַטּוֹבָה: טוֹבַת הַמָּן וְהַבְּאֹר וְהַתּוֹרָה. וְעַל כָּלָן אֲשֶׁר הֲצִילוֹ מִיַּד מִצְרַיִם עַד עַכְשָׁיו לֹא הִיָּה עֶבֶד יָכוֹל לְבְרוּחַ מִמִּצְרַיִם שְׁהִיתָה הָאֶרֶץ מְסֻגֶּרֶת וְאֵלּוּ יֵצְאוּ שְׁשִׁים רְבּוּא (מְכִילֵתָא):

ל) וַיֹּאמֶר יִתְרוֹ בְּרוּךְ יְהוָה אֲשֶׁר הֲצִיל אֶתְכֶם מִיַּד מִצְרַיִם וּמִיַּד פְּרַעְיָה אֲשֶׁר הֲצִיל אֶת־הָעָם מִתַּחַת יַד־מִצְרַיִם:

י וְאָמַר, יִתְרוֹ, בְּרִיךְ יִי, דְּשִׁיזִיב יִתְכּוֹן מִיָּדָא דְּמִצְרַאִי וּמִיָּדָא דְּפִרְעָה: דְּשִׁיזִיב יֵת עִמָּא, מִתַּחַת מְרוֹת מִצְרַאִי.

כס"י < אֲשֶׁר הֲצִיל אֶתְכֶם מִיַּד מִצְרַיִם: אוֹמַה קֶשֶׁה: וּמִיַּד פְּרַעְיָה: מֶלֶךְ קֶשֶׁה: מִתַּחַת יַד מִצְרַיִם: כְּתַרְגוּמוֹ ל' רְדוּי וּמְרוֹת הִיָּד שְׁהִיוּ מְכַבִּידִים עֲלֵיהֶם הִיא הַעֲבֹדָה:

לא) עָתָה יִדְעָתִי כִּי־גָדוֹל יְהוָה מִכָּל־הָאֱלֹהִים כִּי בִדְבָר אֲשֶׁר זָדוּ עֲלֵיהֶם:

יא כַּעַן יִדְעָנָא, אַרִי רַב יִי וְלִית אֱלֹהַ בְּרַ מְנִיָּה: אַרִי בְּפִתְגָמָא, דְּחִשְׁבּוֹ מִצְרַאִי לְמִדְיָן יֵת יִשְׂרָאֵל בֵּיה דְּנַנּוּן.

כס"ב < עָתָה יִדְעָתִי: מִפִּירוֹ הִיִּיתִי לִשְׁעֵבֶר וְעַכְשָׁיו בִּיּוֹתֵר: מִכָּל הָאֱלֹהִים: מְלִמֵּד שֶׁהִיָּה מִפִּיר בְּכָל עֲבוּדַת כּוֹכְבִים שְׁבַעוּלָם שְׁלֹא הֵנִיחַ עֲבוּדַת כּוֹכְבֵי שְׁלֹא עֲבָדָה: כִּי בִדְבַר אֲשֶׁר זָדוּ עֲלֵיהֶם: כְּתַרְגוּמוֹ בְּמִים דְּמוֹ לְאַבְדָם וְהֵם נִאָּבְדוּ בְּמִים: אֲשֶׁר זָדוּ: אֲשֶׁר הִרְשִׁיעוּ. וּרְבוּתִיָּנוּ דְּרִשְׁוִיָּה לָשׁוּ וַיִּזְדַּר יַעֲקֹב נִזִּיד בְּקִדְרָה אֲשֶׁר בִּשְׁלוֹ בָּהּ נִתְבָּשְׁלוּ:

כס"ג < עוֹלָה: כְּמִשְׁמָעָה שֶׁהִיא כָּלָה כְּלִיל: זִבְחִים: שְׁלָמִים: וַיָּבֹא אֶהֱרֹן וְגו': וּמֹשֶׁה הִיכֵן הֵלֵךְ וְהֵלֵא הוּא שְׁיִצֵּא לְקִרְאָתוֹ וְגֵרָם לוֹ אֶת כָּל הַכְּבוֹד אֵלָא שֶׁהִיָּה עוֹמֵד וּמִשְׁמַשׁ לְפָנֵיהֶם: לְפָנֵי הָאֱלֹהִים: מְכָאֵן שֶׁהִנְהִנָּה מְסַעֲנָה שְׁתִּלְמִידֵי חֻכְמִים מְסוּבִין בָּהּ כְּאֵלּוּ נִהְנָה מְזִיו הַשְׁכִּינָה:

כס"ד) וַיִּקַּח יִתְרוֹ חֹתֵן מֹשֶׁה עִלָּה וּזְבָחִים לְאֱלֹהִים וַיָּבֹא אֶהֱרֹן וְכָל אֶלְנֵי יִשְׂרָאֵל לֶאֱכֹל־לֶחֶם עִם־חֹתֵן מֹשֶׁה לְפָנֵי הָאֱלֹהִים:

יב וַקְרִיב יִתְרוֹ חֲמוּהִי דְמֹשֶׁה, עֲלוּן וּנְכַסַּת קִדְשִׁין קִדָּם יִי; וְאַתָּא אֶהֱרֹן וְכָל סְבִי יִשְׂרָאֵל, לְמִיכַל לְחֻמָּא עִם חֲמוּהִי דְּמֹשֶׁה קִדָּם יִי.

כס"ה < עוֹלָה: כְּמִשְׁמָעָה שֶׁהִיא כָּלָה כְּלִיל: זִבְחִים: שְׁלָמִים: וַיָּבֹא אֶהֱרֹן וְגו': וּמֹשֶׁה הִיכֵן הֵלֵךְ וְהֵלֵא הוּא שְׁיִצֵּא לְקִרְאָתוֹ וְגֵרָם לוֹ אֶת כָּל הַכְּבוֹד אֵלָא שֶׁהִיָּה עוֹמֵד וּמִשְׁמַשׁ לְפָנֵיהֶם: לְפָנֵי הָאֱלֹהִים: מְכָאֵן שֶׁהִנְהִנָּה מְסַעֲנָה שְׁתִּלְמִידֵי חֻכְמִים מְסוּבִין בָּהּ כְּאֵלּוּ נִהְנָה מְזִיו הַשְׁכִּינָה:

כס"ו) וַיִּקַּח יִתְרוֹ חֹתֵן מֹשֶׁה עִלָּה וּזְבָחִים לְאֱלֹהִים וַיָּבֹא אֶהֱרֹן וְכָל אֶלְנֵי יִשְׂרָאֵל לֶאֱכֹל־לֶחֶם עִם־חֹתֵן מֹשֶׁה לְפָנֵי הָאֱלֹהִים:

יב וַקְרִיב יִתְרוֹ חֲמוּהִי דְמֹשֶׁה, עֲלוּן וּנְכַסַּת קִדְשִׁין קִדָּם יִי; וְאַתָּא אֶהֱרֹן וְכָל סְבִי יִשְׂרָאֵל, לְמִיכַל לְחֻמָּא עִם חֲמוּהִי דְּמֹשֶׁה קִדָּם יִי.